

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Yttrande över remiss av SOU 2025:50 "En ny nationell myndighet för viltförvaltning".

Er beteckning: LI2025/00934

Länsstyrelsen har lämnats tillfälle att inkomma med yttrande gällande remissen om *En ny nationell myndighet för viltförvaltning*.

Länsstyrelsen avråder från uppbyggnad av ny myndighet men tillstyrker flera förslag, till exempel att länsstyrelsen tar över uppgifter som tillståndsprövning för civila skjutbanor och ta emot anmälningar om statens vilt under förutsättning att arbetskraftsbehov och övriga förutsättningar tillgodoses.

Länsstyrelsen noterar att utredarnas uppdrag inte har omfattat en bedömning av lämpligheten i att ansvar för viltförvaltningsfrågor kvarstår hos Naturvårdsverket. I vårt yttrande lyfter vi inledningsvis denna fråga för att därefter behandla remissen under förutsättning att en ny viltmyndighet bildas.

Bör en ny myndighet upprättas

Regeringen föreslår att all viltförvaltning ska samlas i en ny nationell myndighet i syfte att bland annat skapa en tydlig, enhetlig förvaltning som får ökat förtroende och minskar konflikter genom samlat ansvar och förenklad styrkedja.

Utredaren har fått ett betydelsefullt uppdrag med att identifiera och beskriva de många uppgifter inom svensk viltförvaltning som i dag är spridda och delvis delade mellan flera myndigheter och organisationer. I betänkandet lyfts behovet av tydligare instruktioner samt egen finansiering för viltförvaltning och utredarna föreslår bildandet av ett viltförvaltningsanslag som den nya myndigheten ska disponera.

Att bilda en ny renodlad viltförvaltningsmyndighet skulle enligt Länsstyrelsen kunna skapa ökad tydlighet och flera fördelar gällande

just viltförvaltning men resultera i ett uppdelat ansvar för artskydd, invasiva arter och åtgärdsprogram för hotade arter. En uppdelning mellan däggdjur och fåglar respektive övriga arter mellan två myndigheter skulle innebära att arbetet försvåras, blir ineffektivt och mer kostsamt eftersom bemanning för dessa frågor kommer behövas på båda myndigheterna. Även en uppdelning av förvaltning av djurarter och skyddad natur på två olika myndigheter försvårar arbetet. Genom att skapa en ny myndighet undviks inte behovet av samordning och informationsutbyte med andra myndigheter som till exempel Skogsstyrelsen, Havs- och Vattenmyndigheten och Jordbruksverket utan behovet ökar med ännu en aktör.

I nuläget hanteras merparten av de nationella uppdragen av Naturvårdsverket. Länsstyrelsen bedömer att Naturvårdsverket fortsatt bör vara den nationella myndigheten för viltförvaltning men att ett förtydligande i uppdrag och instruktion upprättas med en tydlig kravställning. En ny instruktion till Naturvårdsverket, tillsammans med egen och ytterligare finansiering för viltförvaltning, bör möjliggöra efterfrågade effektiviseringar bättre än vid bildandet av en separat myndighet.

Vid samlad bedömning avstyrker Länsstyrelsen bildandet av en ny viltförvaltningsmyndighet.

Länsstyrelsernas uppgifter inom viltförvaltningen förtydligas

[kapitel 1.24]

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att instruktionen för länsstyrelserna förtydligas med att länsstyrelserna har uppgifter inom viltförvaltningen som innefattar att beakta bevarande av viltarter, brukande av viltet som resurs samt förebygga och begränsa skador och olägenheter av vilt. Detta förtydligande är önskvärt förutsatt att det kan kopplas till avsatta medel för utförandet och konkreta krav på omfattning.

Utredaren framhåller även att viltförvaltningsdelegationerna ska verka för att förebygga och begränsa viltskador, utöver att fastställa övergripande riktlinjer för bidrag och ersättningar enligt viltskadeförordningen (2001:724). Vilket ytterligare ansvar detta skulle innebära framgår dock inte av betänkandet.

Det bör uppmärksammas att viltförvaltningsdelegationerna, Förordning (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer, i dag normalt sammanträder två till fyra gånger per år. Att tillföra dem nya och mer operativa uppgifter skulle både kräva en författningsförändring i förordningen och en grundläggande förändring av både arbetsformer och arbetssätt. Detta skulle medföra ökade behov av utbildning, ledning, arvoden och kostnadsersättningar – resurser som redan idag utgör en begränsning för länsstyrelsernas arbete med delegationerna.

En ny myndighet för viltförvaltning

[kapitel 4]

Av de två alternativen i remissen tillstyrker Länsstyrelsen alternativ 1, en renodlad viltförvaltningsmyndighet eftersom vapenärenden bör kvarstå hos Polismyndigheten.

Länsstyrelsen anser dock att det är ineffektivt att bygga upp en ny myndighet för att göra de uppgifter som det redan finns en organisation för.

Tillsynsansvar enligt jaktlagen saknas

[kapitel 4.18.2]

I betänkandet presenteras en utredning om tillsynsansvaret relaterat till jaktlagstiftningen. Utredaren föreslår att Regeringen ska utreda om länsstyrelserna bör få tillsynsansvar enligt jaktlagen.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

Vi bedömer att det finns ett stort behov av att utveckla tillsyn enligt jaktlagstiftningen och att länsstyrelserna som myndigheter vore lämpade för uppgiften. Länsstyrelsen vill betona att ett sådant uppdrag skulle innebära en väsentlig ändring i resursbehov och finansiering inom viltförvaltningen. Kapacitet för att hantera sådan tillsyn bedöms inte rymmas inom nuvarande personal eller budgetutrymme.

Förebygga och begränsa skador och olägenheter som vilt orsakar

[kapitel 4.3.1–4 och 9.5.2]

Viltförvaltningsmyndigheten föreslår i betänkandet få i uppdrag att samverka med andra myndigheter och organisationer, genomföra åtgärder och informationsinsatser för att främja brukandeperspektivet samt begränsa skador som viltet orsakar. Utredarna föreslår också att Viltförvaltningsmyndigheten ska ha en samordnande roll med syfte att skapa överblick över myndigheternas åtgärder.

Länsstyrelsen bedömer att det vore starkt motiverat att ge en ny viltförvaltningsmyndighet i uppdrag att ha samordningsansvar för dessa frågor, inte enbart samverkansuppdrag.

En myndighet för viltförvaltning och vapen

[kapitel 5.11]

Länsstyrelsen delar utredarens uppfattning om att flertalet av de uppgifter som är kopplade till vapenärenden såsom lämplighetsprövning, tillsyn av förvaring och vapenhantering, återkallande av tillstånd och omhändertagande av vapen med mera är lämpade för Polismyndigheten. Uppgifterna kräver lokal/regional närvaro och i vissa fall polisens handräckning. Som utredningen föreslår i kapitel 5.11 bör Polismyndigheten behålla ansvaret och därmed fortsätta att handlägga samtliga vapenärenden.

Länsstyrelsens bedömning i övrigt är framför allt kopplat till att de omfattande vapenärendena i annat fall skulle bli den huvudsakliga arbetsuppgiften för en ny viltmyndighet, vilket inte gagnar myndighetens övriga uppdrag. Överföringen av uppgifter till Viltmyndigheten skulle enligt utredaren inte heller ge Polismyndigheten varken ekonomisk vinst eller frigöra polisiära resurser.

Länsstyrelsen avstyrker därmed utredningens alternativa förslag att regeringen inrättar en myndighet för viltförvaltning och vapen.

Tillstånd för civila skjutbanor

[kapitel 6]

Länsstyrelsen ställer sig positiv till utredarens förslag om att tillstånd för civila skjutbanor, samt tillsynen över dessa, kan överföras från Polismyndigheten till länsstyrelsen. Inför överlämningen av dessa uppdrag ska Polismyndigheten regionalt

kunna redovisa register med befintliga skjutbanor, tillsynsintervall samt tidigare ärendehantering. För att överföringen av dessa uppgifter till länsstyrelserna ska vara möjlig behövs utökad finansiering.

Statens vilt

[kapitel 8]

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att länsstyrelserna tar över Polismyndighetens uppgift att ta emot anmälningar om vilt som tillfaller staten samt överlämna dessa till SVA eller NRM. Dock med en rad förbehåll gällande riktlinjer, förutsättningar och finansiering, se nedan. Det behöver förtydligas att länsstyrelsen idag inte har förutsättningar att kunna fullfölja uppdraget.

En betydelsefull del av utredarens uppdrag har varit att renodla Polismyndighetens roll, genom att överföra tidigare viltförvaltningsuppgifter till andra myndigheter, bland annat länsstyrelserna. Här har utredningen inte beaktat att Polismyndighetens nuvarande involvering till stor del beror på att andra myndigheter, i dessa frågor, endast är tillgängliga under kontorstid. Länsstyrelsen önskar framhålla att myndigheten i dagsläget saknar praktiska förutsättningar för att helt hantera statens vilt, då Länsstyrelsen normalt endast är bemannad under kontorstid på vardagar. Eftersom en stor andel av anmälningarna förväntas ske under helger, och då antalet ärenden totalt sett är begränsat, bedömer Länsstyrelsen att det varken är rimligt eller motiverat att av detta skäl förändra myndighetens öppettider. En överföring av dessa uppdrag riskerar därför att medföra betydande kostnader för länsstyrelserna.

Skulle länsstyrelsens uppdrag ändras så att behovet av jour totalt sett blir motiverat bör statens vilt gå hantera effektivt. Både tillsynsansvar enligt jaktlagstiftningen och ökat behov inom rovdjursförvaltningen faller inom dessa delar.

Eftersom statens vilt omfattar sällsynta eller särskilt värdefulla arter är det viktigt att det alltid görs en bedömning av om det kan finnas en brottslig bakgrund till fyndet. För att genomföra detta skulle det krävas tydliga nationella vägledningar som klargör hur länsstyrelsen ska agera, samt i vilka situationer och på vilket sätt Polismyndigheten ska involveras. Ett motsvarande behov av

vägledning finns även när ärenden hanteras med stöd av jaktförordningens § 28, för att säkerställa att dessa bedömningar sker på ett rättssäkert och enhetligt sätt.

Utredningens förslag om att länsstyrelserna ska ha tillgång till frysar i lämpliga förvaringsutrymmen kan innebära både praktiska och ekonomiska utmaningar. Förutsättningarna skiljer sig dessutom åt mellan länsstyrelserna, inte minst beroende på skillnader i lokaler och byggnader, vilket kan leda till varierande kostnader och behov av anpassningar.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010-223 50 00 eller via e-post ostergotland@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 11046-2025 i ämnesraden för e-post.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Gunilla Svantorp med vilthandläggare Lovisa Häggström som föredragande.